

TOPLUSÖZLEŞME,de
Kim Kazandı?

Eğitim Sen Yayınları
Eylül 2015

EĞİTİM SEN

(Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)

Adına Sahibi: Kamuran Karaca

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Hanım Koçyiđit

Yazışma Adresi: Cinnah Cad. Willy Brandt Sk. No:13

Çankaya / ANKARA 06680

Tel: (0.312) 439 01 14 (pbx) Fax: (0.312) 439 01 18

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr Web: www.egitimsen.org.tr

Sayfa Düzeni/Kapak: Gülüzar Ünver

Baskı: Mattek Matbacılık Basım Yayın Tanıtım Tic. San. Ltd. Şti.

Ađaç İşleri Sanayi Sitesi 1354 Cad. 1362 Sok. No:35 Yenimahalle /

Ankara Tel: 0312 433 23 10 Faks: 0312 434 03 56

**AKP-MEMUR SEN İKİLİSİ YİNE
SATIŞ SÖZLEŞMESİNE İMZA ATTI!**

NE LAN
BU? MEMURA
ZAM MI
VERİYORSUN
SEN!

SEPEP/RS/EM/1

2,5 milyon kamu emekçisi ve 2 milyonu emekliyi, toplamda 5 milyon, aileleri de kattığımızda en az 20 milyon insanı yakından ilgilendiren ve 2016-2017 yıllarını kapsayan toplu sözleşme görüşmeleri 3 Ağustos'ta başladı ve 22 Ağustos'ta AKP-Memur Sen ittifakının imzalandığı "satış sözleşmesi" ile sonuçlandı.

7 Haziran seçimleri sonrasında tek başına iktidarını kaybeden ve müstafi durumunda olan AKP hükümeti, önümüzdeki iki yılı ilgilendiren toplu sözleşme görüşmelerini sanki tek başına iktidarmış gibi sürdürerek, görüşmelerin ertelenmesi taleplerini yok sayıp, Memur Sen ile ele ele vererek yangından mal kaçırmaya gibi hareket etti.

Kamu emekçilerine 2016 yılı için yüzde 6+5, 2017 yılı için ise yüzde 3+4 maaş zammı verildi. Oysa geçmiş toplu sözleşmede 2014 yılı için enflasyon farkının talep edilmemesi ve vergi diliminden kaynaklı kayıplarımız nedeniyle ekonomik kaybımız yüzde 12'yi bulmuştu. Son dönemde döviz kurlarında yaşanan ani yükselişler nedeniyle satın alım gücümüz büyük oranda geriledi. Ocak 2015'ten bu yana TL'de yaşanan değer kaybının yüzde 22'ye ulaşması, sürekli artan enflasyon oranları, yükselen döviz kuru nedeniyle yaşanan devalüasyon ve artan oranlı vergi

Yıllarca AKP'nin gölgesinde büyüyen Memur Sen, daha önce olduğu gibi yine bir satış sözleşmesine imza atarak AKP'ye olan diyet borcunu fazlasıyla ödedi.

dilimi uygulaması ile birlikte, yaşayacağımız ekonomik kaybın önümüzdeki yıllarda daha da artması kaçınılmaz görünüyor.

Memur Sen, imzalanan toplu sözleşmeyi “kazanım” olarak sunarken, ısrarcı olacağını söylediği taleplerin üçte birini bile gerçekleştirmedi. Kendi belirlediği taleplerden bile büyük ölçüde vazgeçerek, bugüne kadar hükümet ile kurduğu ideolojik-politik bağların, aralarındaki amir-memur ilişkisine uygun hareket ederek yeni bir satış sözleşmesine imza attı.

2016 ve 2017 için sadece ücret atışı ile sınırlı olan, birkaç sosyal hak dışında kamu emekçilerinin acil çözüm bekleyen sorunlarının (geçmiş kayıpların karşılanması, vergi dilimi oranları, ek ödemelerin temel ücrete eklenmesi, kadrolu istihdam, esnek, kuralsız ve angarya çalışma, performans değerlendirme vb) hiçbirine çözüm üretilmediği, hatta gündeme bile getirilmediği bir toplu sözleşmeyi kazanım olarak değerlendirmek mümkün değildir.

Memur Sen kamu emekçilerine rağmen imzaladığı bu sözleşme ile kamu emekçilerinin Türk Metal’i olduğunu kanıtladı. Metal işçileri nasıl kendi iradelerini yok sayan Türk

Toplusözleşme görüşmeleri sürecinde yaşananlar, sendikaların hükümetten bağımsız bir şekilde örgütlenmesinin ne kadar önemli ve temel bir ilke olduğunu bir kez daha gösterdi.

Metal'i cezalandırdı ise, bugün aynı durum kamu emekçileri açısından da geçerlidir. Kamu emekçilerine düşen öncelikli görev, kendilerinden çok hükümeti düşünen yandaş sendikalara gerekli yanıtı vermektir. Kamu emekçileri yandaş Memur Sen'e üye sendikalardan istifa ederek demokratik tepkisini göstermelidir. Aksi takdirde önümüzdeki yıllarda benzer satış sözleşmelerinin gündeme gelmesi kaçınılmazdır.

Toplusözleşme görüşmeleri sürecinde yaşananlar, sendikaların hükümetten bağımsız bir şekilde örgütlenmesinin ne kadar önemli ve temel bir ilke olduğunu bir kez daha göstermiştir. Yıllarca siyasi iktidarın gölgesinde büyüyen, iktidarla arasındaki ilişkileri kullanarak kamuda tarihin en büyük siyasal kadrolaşma hareketine imza atan yandaş sendikaların, eğitim ve bilim emekçilerine kazandıracakları hiçbir şey yoktur.

Yağmanın ve talanın bir virüs gibi yayıldığı ve mevcut sistemi içten içe çürüttüğü bir dönemde halkın, emekçilerin giderek yoksullaşması, zenginlerin daha zengin, yoksulun daha yoksul hale gelmesinin sorumluları biz değil, yıllardır iktidarlar olanakları ile zenginleşenlerdir. Eğitim ve bilim emekçileri, ortak talepler etrafında birleşip, geçmiş kayıplarının karşılanması

Bir ay boyunca okullarda tutulacak nöbetin en fazla "80 TL" olarak ücretlendirilmesi, nöbet uygulamasının angarya niteliğini ortadan kaldırmamaktadır.

ve toplu sözleşme taleplerinin gerçekleşmesi için harekete geçmekten başka çıkar yol görünmemektedir.

Bugün hangi gerekçeyle olursa olsun, kamu emekçilerinin ortak çıkarları doğrultusunda hareket etmek yerine iktidara "hizmet sendikacılığı" yapacağım diyerek, ekonomik koşulların giderek ağırlaştığı bir dönemde yaşadığımız sorunları yok sayarak "satış sözleşmesi"ne imza atanlar, yaptıkları bu hareketin bedelini önümüzdeki dönemde fazlasıyla ödemelidir.

2016-2017 TOLU SÖZLEŞMENİN EĞİTİM HİZMET KOLU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Müstafi AKP hükümeti ile Memur Sen arasında imzalanan ve 2016-2017 yıllarını kapsayan toplu sözleşme metninde diğer hizmet kolları gibi eğitim alanına ilişkin acil çözüm bekleyen sorunların ve taleplerin büyük bölümü gündeme bile gelmemiş, gündeme gelenler konusunda da çözüm üretici adımlar atılmamıştır.

2016-2017 toplu sözleşmesinde MEB, KYK ve üniversite personeli ile ilgili olarak 23 maddede düzenleme yapılmıştır.

Toplu sözleşmede eğitimle ilgili olarak karar altına alınan 23 maddenin büyük bölümü bir (17 tanesi) önceki toplu sözleşmede kabul edilen maddelerle bire bir aynı olmasına rağmen, sanki yeni kazanımımız gibi gösteriliyor.

Karar altına alınan maddelerin büyük bölümü bir (17 tanesi) önceki toplu sözleşme döneminde kabul edilen maddelerle bire bir aynı olmasına rağmen, sanki yeni kazanılmış gibi gösterilmektedir.

Sendikamızın yapmış olduğu değerlendirme sonucunda toplu sözleşme mutabakat metninde eğitime ilişkin değerlendirmemiz özet olarak şu şekildedir;

- Eğitim Sen'in yıllardır savunduğu eğitime hazırlık ödeneğinin tüm eğitim emekçilerine her dönem başında iki kez olmak üzere, birer maaş tutarından ödenmesine ilişkin talepler gündeme bile getirilmemiş, 2016 ve 2017 için ödeneği "50'er TL" (2016 için 1000 TL, 2017 için 1.050 TL) arttırmakla yetinilmiştir.
- Toplusözleşme ile 10 Ekim 2008'den önce memuriyete başlayanlar için uygulanan 5435 sayılı Emekli Sandığı Kanununun EK 70'inci maddesindeki oranların 15'er puan arttırılması sonucuna çalışan memurların emeklilik kesenekleri arttırılarak Eylül 2015'ten itibaren maaşlarda düşüş yaşanmıştır. 2008'den önce devlet memuru olanların

Emekçilerin fazla çalışmak zorunda bırakılması utancı bir yanda dururken, fazla çalışma sonrasında alınacak ücretin bir hak olarak görülmeyip ulufe dağıtır gibi dağıtılmak istenmesi de bir kazanım değil utançtır!

maaşları, artan emeklilik kesenekleri nedeniyle daha zam alınmadan azalmaya başlamıştır.

- Okullarda yıllardır ciddi bir sorun olan, öğretmenlerin sırtına angarya olarak yüklenen nöbet sorunu konusunda atılan adım tam bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Nöbet için 2016 yılında ayda iki saat ek ders ücreti, 2017’de ise üç saat ek ders ücreti belirlenmiş olması, öğretmenlerle resmen alay etmek anlamına gelmektedir. 2016 için aylık brüt 98 TL denilen rakam yaklaşık 80 TL’ye denk gelmektedir. Bir ay boyunca okullarda tutulacak nöbetin en fazla “80 TL” olarak ücretlendirilmesi, nöbet uygulamasının angarya niteliğini ortadan kaldırmamaktadır. Belirlenen komik nöbet ücreti, Türkiye’nin üyesi olduğu OECD’nin çalışma süreleri tanımı ile çelişmektedir. OECD çalışma süresi ifadesinde bir faaliyet için ne kadar zaman kullanıyorsa, o kadar saat üzerinden ücretlendirme yapılması gerektiğini belirtmektedir.
- Eğitimin emektarları olan hizmetli ve memurlar, idari ve teknik personeline yıpranma payı olarak fiili hizmet zammı verilmesi, angarya çalışma uygulamalarına son verilmesi, görevde yükselme, yer değiştirme ve fazla mesailere

Toplusözleşme metninde kadınlar ve ebeveyn hakları için tek bir düzenleme bile yapılmamış olması dikkat çekicidir.

Görüşmelerde kadın temsiliyetine bile tahammül edememiş ve bu zihniyetlerini aleni bir şekilde göstermişlerdir.

ilişkin somut bir kazanım elde edilmemiş, sadece kurs merkezlerinde görevli oldukları süre için fazla çalışma ödenmesi sağlanmıştır.

- Yıllardır temel taleplerimiz arasında yer alan ek derslerin güncellenerek arttırılması, 3600 ek gösterge talebimiz, yıpranma payı, gündeme bile getirilmemiştir.
- Toplusözleşme metninde kadınlar ve ebeveyn hakları için tek bir düzenleme bile yapılmamış, kadın eğitim emekçileri ile ilgili taleplerimiz dikkate bile alınmamıştır.
- Özgür grubu, il içi ve iller arası atamalarda her yıl yaşanan sorunlara ilişkin kalıcı çözümler üretilmemiştir.

YÜKSEKÖĞRETİM YİNE MASADA KALDI!

Toplu sözleşme sürecinde yükseköğretim alanına ilişkin talepler ve sorunlar, tıpkı genel eğitim taleplerinde olduğu gibi yeterince gündeme getirilmemiş, birkaç küçük düzenleme ile geçiştirilmiştir.

Toplu sözleşme sürecinde yükseköğretime ilişkin talepler ve sorunlar, tıpkı eğitimde olduğu gibi yeterince gündeme getirilmedi ve birkaç küçük düzenleme ile geçiştirildi.

Sendikamızın akademik zam ve teşvik ödeneğinde yoksayılan yükseköğretim kurumlarındaki tüm idari ve teknik personele "yükseköğretim tazminatı" ödensin talebi olmasına rağmen, Memur Sen bu talebimizi sadece üniversitelerle sınırlayarak gündemine almış olmasına rağmen bu talebinin bile arkasında durmamıştır. Benzer bir şekilde Eğitim Sen 50/d'li araştırma görevlileri koşulsuz 33/a kadrosuna geçirilmesini talep etmiş, Memur Sen bu talebimizi de devşirip kendi talebiymiş gibi sunmuş fakat toplu sözleşme masasında unutmuştur.

"Kredi ve Yurtlar Kurumu emekçilerinin nöbet ücreti iki katına çıkarıldı!" denilmektedir. Ancak KYK emekçileri açısından nöbete kalmak zorunludur. Nöbet ücret saati ise 1,5 lira gibi komik (40 saate 50 lira gibi) ücretlerle ödenmekteyken, nöbetlere karşılık aylık 15-25 lira arası yemek yardımı ödemesi yapılabilmekteyken, yapılan zam oranının oldukça komik olduğu ve emekçilerin emeğinin karşılığı olmaktan çok uzak olduğu ortadadır. Bunların yanı sıra KYK emekçilerine yılda bir kez ödenen 1 maaş ikramiye uygulamasının kaldırıldığını ve kaybı telafi edecek herhangi bir değişiklik yapılmadığını da hatırlamakta yarar bulunmaktadır.

Memur Sen tarafından öne çıkarılan bir başka “kazanımın” ise üniversitelerde “geliştirme ödeneği ödenmesine devam edilmesi” olduğu şeklindedir. Bilindiği gibi birçok üniversitede geliştirme ödeneği uygulaması Aralık 2015’te sona erecektir. Bu ödeneğin devamının sağlanması bizim de talebimizdir. Ancak “geliştirme ödeneği” konusunda emekçilerin beklediği asıl önemli düzenleme, idari ve teknik personelin de geliştirme ödeneğinden yararlanmasının sağlanması ve ödeneğin ayrımcılık yapılmadan herkese ödenmesidir. Memur Sen, toplu sözleşme masasında emekçilerin bu talebini güçlü biçimde savunmadığı gibi, var olan ayrımcı uygulamanın devamını “tarihi kazanım” olarak nitelemekten de geri durmamıştır.

Diğer bir “tarihi kazanım”, “üniversitelerin ikinci öğretim yapılan birimlerindeki fazla çalışmaya ilişkin sınırlamaların azaltılması” biçiminde kamuoyuna sunulmuştur. Memur Sen’e göre “ikinci öğretim yapılan birimlerdeki idari personel yönünden öngörülen %30 sınırının %40’a, diğer birimlerdeki idari personel için öngörülen %10 sınırlamasının %15’e çıkartılması”dır! Hâlbuki kendileri de dâhil tüm sendikaların talebi, ikinci öğretimde kendi rızasıyla görev almak isteyen tüm personelin ayrımcılık yapılmadan görevlendirilmesi olmuştur.

Ancak Memur Sen böylesi naif bir talepten dahi geri adım atıp, sınırlandırmadaki küçük düzenlemeleri dahi "kazanım" olarak niteleyebilmektedir. Elbette, suyun başını tutanlar gücü ellerinden bırakmak istememekte ve kime, neyin, ne kadar verileceğini belirlemeye devam etmek istemektedir. Emekçilerin fazla çalışmak zorunda bırakılması utancı bir yanda dururken, fazla çalışma sonrasında alınacak ücretin bir hak olarak görülmeyip "ulufe dağıtır" gibi dağıtılmak istenmesi de bir kazanım değil utançtır!

"En az 50 çalışanın bulunduğu işyerlerinde bebek bakım üniteleri ile kreş açılmalı, çalışan sayısı 50'den az olan işyerleri birleştirilerek kreş hizmetinden faydalanmaları sağlanmalıdır" talebimiz ortadayken, Memur Sen sadece KYK çalışanlarının üniversitede okuyan çocukları için yurtlarda %50 burs istemiş, bu talebinin de arkasında durmamıştır.

Tüm kadrolara ait ek gösterge rakamları iyileştirilerek yeniden düzenlenmemiş, engelli personelin adı dahi geçmemiş, yükseköğretim alanındaki kurumlar arası nakil sorunu ve "görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavı" gündeme bile getirilmemiştir.

Gerçek toplu sözleşmeyi gerçek sendika yapar!

Gerçek bir toplu sözleşmede başarının en önemli ölçütü talepler ile sonuç arasındaki ilişkinin nasıl kurulduğudur. Neyi nasıl talep ettiğiniz ve neye imza attınız önemlidir. Bu açıdan bakıldığında 2016-2017 toplu sözleşmesinin tarihi bir kazanım değil, açık bir "hezimet" olduğu açıktır.

Memur-Sen'in parasal talepleri oransal olarak ele alındığında 2016 yılı için yüzde 31-33 arasındayken, yüzde 11'e (6+5) evet denmiş, 2017 için oransal olarak toplamda yüzde 24 talep edilirken yüzde 7'ye imza atmıştır.

Her ne kadar toplu sözleşme süreci fiilen bitmiş olsa da, toplu sözleşme görüşmelerinde aslında neler yaşandığını, kamu emekçilerinin Memur Sen tarafından nasıl ve ne şekilde kandırıldığını işyerlerimizde anlatmak, toplu sözleşme taleplerinin gerçekleşmesinin önündeki asıl engelin Memur Sen olduğunu görmek, gerçek bir toplu sözleşmeyi ancak gerçek bir sendikanın yapabileceğini hatırlatmak gerekiyor.

Gerçek Toplusözleşmeyi Gerçek Sendika Yapar

www.egitimsen.org.tr
bilgi@egitimsen.org.tr